NOORD-BRABANDER.

NOMMER 111. 'SBOSCH. DONDERDAG 15 SEPTEMBER 1831.

Portugal.

LISSABON, 24 *Augustus.*

(Bijzondere correspondentie.)

Er hebben vrij gewigtige gebeurtenissen plaats gehad: zie hier het zeer naauwkeurig verhaal van hetgeen er is voorgevallen.

»Sedert het vertrek van het fransche en portugesche eskader heerschte in deze hoofdstad eene treurige stilte. Intusschen wist men, ofschoon verward, dat de geest, welke onder de soldaten van het 2de regement infanterie heerschte, aan het gouvernement eenige ongerustheid baarde. Inderdaad de liberale gevoelens zijn altoos die der soldaten van dat regement geweest, waarvan de luitenant-kolonel, die hetzelve kommandeerde, nog zeer kort geleden afgedankt en door den kolonel-brigadier *Taborda*, een zeer gestreng en met geheel zijn hart aan don *Miguel* verkleefd man, vervangen was.

»Den 21 der loopende maand, omstreeks tien ure des avonds, zagen de bewoners van het kwartier *do Campo de Ourique*, waar de kazerne van het 2de regement is, in de lucht eene vuurpijl, welke zij vermeenden in de kazerne te zijn afgestoken; ten minste daarna hoorde men van den zeekant een kanonschot. Kort daarna werd een tweede vuurpijl afgestoken en dit sein werd met een tweede kanonschot beantwoord. De vuurpijlen hielden op, doch kort daarna werd in de kazerne een schrikbarend oproer gehoord. De soldaten van het 2de regement, ten getalle van 700 man, waren in vollen opstand; de stem der opperhoofden werd miskend; zij waren gewapend en in weerwil van den tegenstand der officieren, die de deuren sloten, gingen zij, na hunnen majoor gedood en het grootste gedeelte hunner officieren meer of min gevaarlijk gekwetst te hebben, de straat op. De kolonel-brigadier *Taborda* behoorde tot dit getal.

»Toen het regiment, met al de sergeanten, eenen kadet en eenen onderluitenant, zich met vliegende vaandels op de straat bevond, vereenigden zich de gewezen kommandant en vele officieren met de opstandelingen. Al deze officieren waren op non-activiteit gesteld, en hadden tot verschillende regimenten behoord. Onmiddellijk werden, zoo aan de deuren der kazerne als in het kwartier *do campo de Ourique*, en in het kwartier van St. *Elisabeth*, herhaalde keeren don *Pedro*, zijne dochter, het constitutionele charter, de vrijheid enz., uitgeroepen.

»Door al die gebeurtenissen verschrikt, beijverde de kolonel-brigadier *Taborda* zich, om eenen zijner adjudanten naar Queluz af te zenden, ten einde daarvan aan don *Miguel* kennis te geven.

»Twee uren later waren vele corpsen troepen onder de wapenen, alle burgerlijke en militaire autoriteiten waren op de been en don *Miguel* kwam te Lissabon aan, toen het oproer, dat in deze hoofdstad heerschte, reeds tot bedaren gebragt was.

»De opstandelingen begaven zich, na don *Pedro*, dona *Maria da Gloria* en na het constitutionele charter in de kwartieren *do Campo de Ourique* en van *St.-Elisabeth* te hebben uitgeroepen, naar *Val de Pereiro*, waar het 16e regement infanterie gekazerneerd is; maar de opperhoofden en officieren van dat regement hadden zich reeds derwaards begeven en hetzelve in de kazerne opgesloten; het gelukte hun, niet zonder moeite, de tucht onder hunne soldaten te handhaven en zich te doen gehoorzamen. De soldaten van het 2de regement, ziende dat die van het 16e aan hunne oproeping niet beantwoordden, begaven zich naar de plaats *da Allegria*, waar het hôtel van den intendant-generaal van politie, den heer *Belfort* is, dien zij geweld wilden aandoen; doch de wacht van het hôtel, die aanmerkelijk versterkt was geworden, sloot zich in hetzelve op, en de soldaten maakten zich gereed om door de vensters vuur te geven.

»De opstandelingen riepen op deze plaats don *Pedro*, dona *Maria da Gloria* en de constitutie uit, en wendden zich naar de plaats *do Rocio*, die in het midden punt der benedenstad is; maar toen zij aldaar aankwamen, was het nabij middernacht, en zij vonden aldaar reeds het grootste gedeelte van het 16de regement, hetwelk, langs eenen anderen weg, door de officieren derwaarts gebragt was, terwijl de opstandelingen op de plaats *da Allegria*, voor het hôtel van den intendant van politie, gebleven waren. Het 16de regement werd ondersteund door twee kompagnien van de troepen kavallerie van politie, en toen de opstandelingen uit den doorgang der openbare wandeling kwamen, om de plaats *do Rocio*, binnen te trekken, begon er een bloedig gevecht, en van weerskanten werden vele soldaten en officieren gedood en gekwetst.

»Door het licht der geweerschoten zag men de inwoners aan hunne vensters; vele liberalen voegden zich bij de liberale troepen, de Miguellisten van hunnen kant vereenigden zich met de soldaten van don *Miguel*; beide hadden zich gewapend. Het was bijna twee ure des morgens, en het gevecht duurde nog met veel hevigheid voort, toen de liberalen bemerkten dat onderscheidene corpsen hun den terugtogt kwamen afsnijden; zij ontvingen tevens het berigt dat talrijke stukken artillerie in aller ijl door de kwartieren *do Castello et do Campo de Santa Anna*, in de nabuurschap der plaats, waar het gevecht voorviel, aankwamen. In dezen verschrikkelijken toestand werd het voor hun noodzakelijk om zich te verwijderen en uit elkander te gaan.

»Omstreeks drie uren des morgens kwam don *Miguel*, omringd van generaals, hoofdofficieren, troepen en bedienden op de plaats *Do Rocio* aan; hij doorliep vervolgens de voornaamste kwartieren der hoofdstad en bezocht al de kazernen, om de troepen, welke tegen de liberalen hadden gevochten, te bedanken.

»Ten gevolge dezer groote gebeurtenissen zijn meer dan 1200 personen op de vlugt; men heeft er slechts ongeveer de helft van in hechtenis genomen; op den dag van den 22 alleen heeft men er 378 gevangen gezet. Op denzelfden dag is eene militaire commissie benoemd; *D. Miguel* wil, dat er voorbeeldige straffen plaats hebben, en ook verwachten wij dat dezelve welhaast volgen zullen.

— De *Staats-Courant van Lissabon* heeft de volgende dagorder medegedeeld:

Hoofdkwartier, op het paleis van Queluz, 22 augustus 1831.

De Koning onze meester, als kommandant en chef van het leger, beveelt te doen weten, dat het aan een gedeelte van het tweede regement infanterie te Lissabon, misleid zijnde en in opstand geraakt, gelukt is op den 21 dezer, omstreeks kwartier over elf ure des avonds, met de vaandels, waarvan het zich met geweld had meester gemaakt, uit de kazerne te komen; dat het geweerschoten gelost heeft tegen het gedeelte van het regement, hetwelk met zijne officieren getrouw gebleven was, dat de opstandelingen zich naar het *Rocio* gewend hebben en, al spoedig werden aangevallen en gevangen genomen door de andere corpsen van het garnizoen van Lissabon, die met ijver en moed op hun aanrukten. De inwoners der hoofdstad hebben aan dezen aanslag geen deel genomen.

De getrouwheid, de ondergeschiktheid, de tucht en de goede geest, waarvan de corpsen van alle wapenen bij deze gelegenheid bewijzen gegeven hebben, hebben de koninklijke goedkeuring van Z. M. verdiend.

(*Geteekend*) de graaf DE BARBACENA,
chef van den generalen staf.

Voor copie conform,

(*Geteekend*) de markies DE TANCOS,
adjudant-generaal.

— Het bewijs van den goeden geest, welke de troepen en inwoners van Lissabon bezielt, wordt ook nog in het volgende stuk gevonden, dat onze *Staats-Courant* van heden medebeelt.

»Z. M. de Koning, onze meester, heeft zich eergisteren met een talrijk gevolg naar het koninklijk paleis van St. *Georges* begeven, en heden na den middag heeft hij de verschillende kazernen dezer hoofdstad bezocht, waar de doorluchtige tegenwoordigheid van Z. M. den grootsten geestdrift verwekte. Al de corpsen, welke Z. M. geinspecteerd heeft, hebben, gedurende langen tijd, de lucht doen weergalmen van de toejuichingen van opregtheid en getrouwheid, welke in hunne harten heerschen, en die door den opstand van eenige verdoolde onderdanen levendiger en uitbundiger schijnen geworden te zijn.

Des avonds waren al de kazernen, alsmede alle straten der hoofdstad, welke Z. M. was doorgekomen, uit eigen beweging geillumineerd.»

Pruissen.

BERLIJN, 7 *September.*

Volgens de laatste berigten van het corps van den generaal *Rüdiger*, had de poolsche generaal *Rozyski* ongeveer 9000 man verzameld en was met dezelve door de bosschen naar Szydlowice getrokken. Den 21 augustus was hij in de rigting van Skarjszew verschenen. De generaal *Rüdiger* wachtte slechts op eene goede gelegenheid om hem aan te vallen.

(Latere berigten van de russische zijde omtrent het corps van den generaal *Rüdiger* heeft men tot heden niet. Brieven uit Lemberg van den 25 augustus luiden voor hetzelve zeer ongunstig. Volgens die brieven, was hij door de Polen geslagen en met het overschot zijner magt op de grenzen van Gallicie aangekomen, waar hij verzocht had te mogen binnen komen. Dit verzoek zou hem toegestaan zijn, doch onder de voorwaarde van ontwapening, gelijk vroeger met het poolsche corps van den generaal *Dwernecki* gebeurd is. Men verhaalde dat de generaal *Rüdiger* 4000 krijgsgevangenen en negen stukken geschut verloren had.)

Den 22 heeft men in het Russische hoofdkwartier berigt ontvangen, dat de Polen met eene aanzienlijke magt uit Warschau naar den regter oever van de Weichsel getrokken waren. Volgens sommigen zou deze magt zich naar Litthauen begeven; terwijl dan de verdediging der hoofdstad voornamelijk aan de nationale garde zou overgelaten worden. Voor waarschijnlijker houdt men het echter, dat de gansche beweging slechts ten doel heeft om den aanvoer van levensmiddelen en voeraadje te verzekeren.

De hoofdmagt der Russen bevindt zich nog altijd bij Warschau. In het hoofdkwartier werden toebereidselen tot eene belegering en bestorming gemaakt.

Van den 8.

De Courant van Posen meldt, dat het berigt, hetwelk onderscheidene dagbladen van het verslaan van den generaal *Rüdiger* door de Polen, en zijne vlugt naar Gallicie gegeven hebben, ongegrond is.

— In Stettin hebben oproerige bewegingen plaats gehad. Onder het volk was het gerucht verspreid, dat de dood van de cholera-zieken, die naar het hospitaal gebragt waren, met opzet bevorderd was, ten einde de aanstekende ziekte in hare geboorte te stikken. Dit had aanleiding gegeven tot eenen volksoploop, die zich weldra aan het plegen van geweld en het inwerpen der vensters bij eenige ambtenaren overgaf en zelfs het huis van den regerings-persoon, die met het oppertoezigt over de maatregelen tegen de *cholera* belast was, plunderde. Na te vergeefs getracht te hebben deze moedwilligen tot rede te brengen, is men genoodzaakt geweest hen met geweld uit een te drijven. De voornaamsten der oproerigen zijn gevat, en gebonden naar de vesting gebragt. Hierdoor is de goede orde hersteld geworden.

— Uit tijdingen van Warschau over Krakau blijkt, dat den 20 augustus de generaal *Krukowiezki* werkelijk dictator geworden en met een onbepaald gezag bekleed is. De rust en orde waren in de stad hersteld en de dictator had veertig der belhamels van het oproer doen doodschieten. Men zegt, dat *Skrzynecki* weder generalissimus is geworden.

Engeland.

LONDEN, 9 *september*.

Gisteren heeft de kroonings-plegtigheid van hunne Majesteiten den Koning en Koningin met groote staatsie plaats gehad. Dit feest is in goede orde afgeloopen.

— Aanstaande dingsdag moet in het huis der gemeenten het rapport over de hervormings-bill uitgebragt en vervolgens tot de derde voorlezing overgegaan worden, waartoe men reden heeft te verwachten, dat het huis met eene aanzienlijke meerderheid zal besluiten.

— Heden is op het bureau van buitenlandsche zaken een kabinetsraad gehouden.

— Er zijn heden depêches van Zijner Majesteits ambassadeur te 's Gravenhage, bij het ministerie van buitenlandsche zaken ontvangen.

— Men verzekert, dat de zending, met welke de fransche generaal *Baudrand* herwaarts gekomen is, eerder op de poolsche dan op de belgische zaken betrekking heeft, en dat Engeland en Frankrijk ten behoeve der Polen zullen tusschen beide treden. Die tusschenkomst zou zich evenwel bepalen om van den Keizer van Rusland de verzekering te verkrijgen, dat hij aan het hertogdom Warschau de constitutie zal geven, die bij de traktaten vastgesteld is, en verder het in den toestand van een onafhankelijk land, slechts in naam aan hem onderworpen, zal plaatsen.

Van den 11.

De hertogin van Kent en de prinses *Victoria*, hare dochter hebben het feest der krooning niet bijgewoond. De redenen, die daarvoor, naar het schijnt van harentwege, opgegeven worden, zijn, dat de onkosten om van het eiland Wight, waar zij zich thans ophoudt, met hare geheele hofhouding naar Londen te komen, ten einde behoorlijk bij de krooning te kunnen verschijnen, te groot zouden wezen, en ook dat de gezondheid der prinses, hare dochter, die zeer zwak is en thans door de zeelucht merkelijk verbetert, het niet raadzaam maakte haar thans naar Londen te brengen.

— Men verhaalt, dat de conferentie geëischt heeft, dat de fransche troepen, die nog in Belgie zijn, binnen eenen bepaalden tijd zullen aftrekken, en dat binnen weinige dagen het antwoord op die vraag van Parijs verwacht wordt.

Frankrijk.

PARIJS, 9 *September*.

Brieven uit het noorden bevestigen van alle kanten de tijding van den opstand der militaire kolonien te Novogorod de *cholera* is wederom het voorwendsel of de oorzaak van het oproer geweest; afgrijselijke wreedheden zijn tegen de hoofden die in den aanvang met levensgevaar getracht hebben de bewoners der kolonien tot gehoorzaamheid terug te brengen, gepleegd.

Twee generaals, meer dan 200 officieren van alle graden geneesheeren, vrouwen, kinderen, zijn door ongehoorde mishandelingen omgekomen, velen zijn aan boomen gehangen en met bijlen vermoord; anderen met de armen aan palen gebonden, zijn de beenen van een geslagen.

Het plan der opstandelingen was om op Petersburg aan te rukken, doch het schijnt dat zij zelfs te Novogorod aangeboden hebben, zich te onderwerpen, onder voorwaarde eener amnestie; men verzekerde, bij het vertrek van den koerier, dat er eene algemeene kwijtschelding verleend was geworden.

— De opstand, die in Griekenland tegen het willekeurig gouvernement van den president, graaf *Capo d'Istrias*, uitgebarsten is, is zoo ernstig geworden, dat het niet mogelijk schijnt dit provisioneel gouvernement, gewaarborgd door drie mogendheden, die de protocollen van Londen, betrekkelijk de zaken van Griekenland, namelijk Frankrijk, Engeland en Rusland geteekend hebben, langer staande te houden.

De president is, om zich tegen zijne vijanden te verdedigen, genoodzaakt geweest het russisch eskader te hulp te roepen. Een brief uit Corfu, onder dagteekening van den 27 augustus, meldt: »sedert vijf dagen stroomt het bloed te Poros; de opstandelingen slaan de Russen te water en de troepen van den president te land; de admiraal *Miaulis* heeft zich bij de tegenstrevers van den president gevoegd en meester van de nationale vloot gemaakt; voor de haven van Poros, alwaar de russische admiraal met een russisch fregat en drie brikken zich bevindt, heeft een gevecht plaats gehad; eene grieksche korvet en eene russische brik zijn reeds genomen.

Het *Journal de Commerce* trekt deze tijding in twijfel.

— Brieven van Terceyra van den 24 julij houden, dat de eilanden, Graciosa, Florea en Corvo, plotseling het gezag van dona *Maria* en het constitutioneel portugeesch charter erkend hebben. Op al deze eilanden is de bevolking tegen de garnizoenen van don *Miguel* opgestaan, en heeft hen genoodzaakt de wapenen neder te leggen. Te Graciosa hebben zich op die wijze 400 man troepen overgegeven. De acten en proclamatien, deze belangrijke tijdingen vermeldende, zijn in de *Chronica*, het officieel dagblad van Terceyra, opgenomen.

Het regentschap van Terceyra neemt maatregelen om op eenen aanzienlijken voet van verdediging, den geheelen azorischen archipel te brengen. Te Faijal heeft men in staat van dienst gesteld 52 stukken geschut, welke door de Miguellisten waren vernageld geworden. De openbare geest op al deze eilanden is bij uitnemendheid goed gezind, en de constitutionelen hebben overvloed van allerhande soorten van wapenen.

— Wij hebben tijding bekomen, dat er in Brazilie zware onlusten waren uitgebroken; men verzekert, dat de braziliaansche bevolking de blanken woedend hebben aangetast en dat de europeanen aan groot gevaar blootgesteld zijn.

— Men verzekert, dat het voorstel van den heer *de Schonen*, betrekkelijk de echtscheiding, waarvan het in overweging nemen met eenparige stemmen, door de kamer is aangenomen, thans eene groote tegenkanting bij de commissie, benoemd om dezelve te onderzoeken, ontmoet; men beweert zelfs dat de commissie het verwerpen aan de kamer zal voorstellen en dat een zeer groot getal ministeriele afgevaardigden thans het voornemen aan den dag leggen om tegen te stemmen.

— Een der eerste bankhuizen te Parijs heeft brieven uit Petersburg ontvangen, welke melden, dat de ligting van 30,000 man in het russische keizerrijk is bevolen; 4 van de 500 personen moesten de wapenen opvatten; de ligting moet tusschen den 1 en den 15 november geheel afgeloopen zijn.

— Het gerucht bevestigt zich, dat onderhandelingen tusschen Rusland en Polen geopend zijn, doch het is onmogelijk iets omtrent den uitslag te kunnen vernemen.

— Brieven uit Berlijn melden, dat de *cholera* te Charlottenburg uitgebarsten is.

— De heer *Bailli de Ferrette*, oud buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris van Z. K. H. den groot-hertog van Bade is in den ouderdom van 82 jaren overleden.

— Te Rome heerscht bij voortduring de grootste rust; brieven van den 23 augustus melden, dat Z. H. eene nieuwe orde van den H. *Gregorius* heeft ingesteld; de Koning van Napels geeft 4000 geweren tot schadeloosstelling voor de kanonnen, die vroeger door *Murat* te Rome waren medegenomen en 2000 andere ten geschenke; men verwacht eerstdaags de bekendmaking eener administratieve regeling; de municipale organisatie is tot hiertoe alleen op de provincien toegepast.

— Uit Konstantinopel wordt, onder dagteekening van den 10 augustus gemeld: bij de verschrikkelijke ellende door den brand van Pera veroorzaakt, heeft zich de *cholera morbus* gevoegd, waarvan de eerste aanvallen zich hebben doen gevoelen; dezelve is uit Odessa overgebragt; de pest heeft hare verwoestingen nog niet opgehouden.

De gezant der Vereenigde Staten van Noord-Amerika is in deze streken aangekomen; hij heeft eene schoone korvet medegebragt om door het gouvernement der Unie den grooten Heer ten geschenke, te worden aangeboden.

Men spreekt van eene aardbeving, welke het eiland Scio verwoest heeft.

— Men verzekert, dat de abbé *Guillon*, aalmoezenier der Koningin en benoemd bisschop van Beauvais zijn ontslag genomen heeft. (*Constitutionel.*)

Mgr. de aartsbisschop van Parijs heeft aan de pastoors der hoofdstad het volgende bevelschrift gezonden:

Parijs 29 Augustus 1831.

« Mijnheer de pastoor!

» Er is, ofschoon buiten mijn weten, eene inschrijving geopend tot het herstel van het aartsbisdom, waarvan het goede gevolg zoo lang er nog catholicismus in Frankrijk en zelfs in de stad Parijs bestaat, mij niet twijfelachtig voorkomt. Diep getroffen over dit getuigenis van belang, ondervind ik de behoefte even zoo zeer als ik de noodzakelijkheid gevoel, om, met de verklaring van mijne erkentelijkheid, de gedachten te openbaren, welke deze edele, maar kiesche onderneming mij inboezemt. Ik wil ze aan de geestelijkheid van mijn bisdom in de eerste plaats toevertrouwen. Deze eerste uitboezeming zal vervolgens tot de geloovigen overgaan door eene stem, welke zij gewoon zijn te hooren, te eerbiedigen en te beminnen.

» Door den plegtigen eed van mijn priesterschap, en door dien, welken ik gedaan heb, alvorens het bestuur van het bisdom op mij te nemen, niet alleen ter verdediging van het geloof, maar ook ter behouding van het temporeel mijner kerk, heb ik mij door alle wettige middelen moeten verzetten tegen de vernieling eener verblijfplaats, die aan hetzelve om meer dan eene reden toebehoorde; ik heb gemeend te moeten reclameren en protesteren tegen de plundering, de verwoesting en de vernietiging van het aarts-bisschoppelijk paleis. Ik heb, om geen voorwendsel aan den wettigen maatregel over te laten, die de kerk van Parijs nog meer dan haren herder uitkleed, aangeboden, om zelf, door middel van de goedwillige bijdragen der geloovigen, de bouwvallen weder op te rigten, welke het gouvernement te kostbaar vind te herstellen. Deze hronnen meende ik in stilte te verzamelen en zonder den toevlugt te nemen tot de gewone collecten. Het is gemakkelijk de redenen te begrijpen, welke ik had om alzoo te handelen. Door die reclame te doen, heb ik mijn geweten voldaan; ik hoop niet in gebreken te zijn gebleven in hetgeen, in deze omstandigheid, de godsdienst en de kerk, welke ik de uitstekende eer heb, te besturen, van mij verwachten. Maar daarbij moest zich ook mijne zorg bepalen.

Thans daar ik bij het gouvernement pogingen doe om de terugkeering tot de naauwgezetste geregtigheid jegens de kerk van Parijs te verkrijgen, welke ten minste de bevoegdheid vordert om de verspreide steenen van een gebouw weder bijeen te verzamelen, dat zij als het algemeene huis van hare geloovigen, zoowel als de woning van haren aartsbisschop beschouwt; komt het mij in allen opzigte voegzaam voor de uitwerking van mijne vorderingen af te wachten. Het is niet dan na alle hoop te hebben verloren, dat ik mij persoonlijk aan een zoo katholijk en zoo fransch volk zou kunnen verbinden, waarvan het voorstel alleen mij gevoelig heeft bewogen, en waarvan mijn hart getrouwelijk het aandenken bewaren zal.

Evenwel, mijnheer de pastoor, zijn die stoffelijke voorwerpen, waarvan de godsdienst eenen luister ontleent, welke voor denzelven minder dan voor ons noodzakelijk is, slechts van een gering belang bij hen, die mij geheel en al verslinden, en het is mij genoeg, het verwijt niet te hebben verdiend, de zorg daarvoor door eene strafschuldige onverschilligheid te hebben verontachtzaamd. Maar de ongelukken van den godsdienst, maar de hoon, welken hij sedert langen tijd ontvangt, maar de ontheiliging en verwoestingen van vele kerken, welke nog op eene reparatie en voegzame herstellingen wachten; maar de treurige toestand van twintig duizend en meer katholijken uit hunne parochie verdreven, en sedert zes maanden in het midden der hoofdstad, als schapen zonder herder, en in de noodzakelijkheid gebragt om van de gastvrijheid, de middelen te bedelen om God te dienen; maar onze, op zoo vele wijzen gedwarsboomde herderlijke bediening; maar de schandelijke afval van eenige schismatieke en heiligschendende priesters, die met stoutmoedigheid gebruik makende van het ontbreken van evangelische werklieden, van het vooroordeel der geesten of van de hevigheid der hartstogten, anderen zoeken van den weg te leiden en te verderven; maar de aankondigingen van den verschrikkelijken geesel, die met reuzen schreden ons vaderland nadert, en die hetzelve op zijne beurt met wreede verwoestingen bedreigt; maar het heiligdom van de beschermheilige van Parijs, de stad tegen dien verwoestenden geesel niet meer beschermende, de vereering der ootmoedige herderin hare oude en veel vermogende kracht niet meer stellende tegen dien aanstekenden stroom, haar tempel, ledig van nog onlangs zoo geëerde reliquien, die aan de inwoners geene schuilpleats en een huis van toevlugt meer oplevert; maar de beminnelijke schepter van *Maria*, die niet meer, gelijk eertijds, de lotgevallen des koningrijks, hetwelk zich beroemde het hare te zijn, bestuurt; *maar het teeken van het Lam, dat de aarde beheerscht*, van het voorhoofd van de koningin onzer steden geschrapt, het zwaard des verderf-engels niet meer afwerende, het kruis eindelijk, het kruis van *Jesus Christus*, van het spits onzer hoofdkerken afgerukt, verbrijzeld, in het openbaar geveild, terwijl het onder den smithamer misschien duizend onderscheidene gedaanten bekoomt, mogelijk bestemd om over te gaan in de hand des doodgravers, het werktuig der verlossing en van het leven, dienende om duizende graven open te delven!!! Ziedaar de bezigheid mijner dagen en van mijne nachtwaken; ziedaar het aanhoudend onderwerp van mijne overdenkingen, van mijne zuchtingen en van mijne vreeze. Wanneer de *de overstrooming van dien vloed des doods*, welks loop de waakzaamste wachter en de gestrengste voorzorgen niet kunnen stuiten, zal aankomen, zullen dan de pogingen, de opofferingen, ja zelfs de wonderen der vurigste liefde niet ongenoegzaam zijn om de publieke rampen te herstellen. Zou ik het mij dan niet te betreuren hebben, onder de grondslagen van een aardsch gebouw de hulpbronnen te hebben zien begraven, die zoo krachtdadig konden medewerken om *de levende steenen van het geestelyk gebouw* tot den hemel te verheffen, om de zielen te behouden, door de zwakheden des ligchaams te leenigen?

« Deze aanmerkingen, mijnheer de pastoor, doen mij besluiten om te verzoeken, hetzij aan de personen, die de inteekening tot het herstel des aartsbisdoms hebben geopend, hetzij aan diegenen, welke genegen mogten zijn om daartoe bij te dragen, om daarmede te vertragen tot de oproeping, welke wij aan hunnen ijver en aan hunne heilige mildadigheid zouden doen.

» Deze brief zal, ongetwijfeld volgens de onderscheidene gevoelens verschillend ontvangen worden; alles, zoowel het zwijgen als het spreken, is het onderwerp der verklaringen en uitleggingen der berispingen of der lofspraken geworden. Maar ik zal, de gevoelens volgende van den heiligen *Augustinus*, aan al diegenen herhalen, welke een gedeelte uitmaken van de talrijke kudde, die aan mijne teederheid en mijne waakzaamheid is toevertrouwd, hetgeen die groote bisschop tot de geloovigen, die de zijne uitmaakten, zeide: « Het waarachtig gevaar voor mij » is niet om te weten of gij mijn gedrag goedkeurt, maar om » te weten, of het uwe prijsbaar is. Hij, onder wiens oogen » ik spreek, of liever onder wiens oogen ik denk, weet zeer » goed, dat ik mij minder bekreun, omtrent de lofspraken des » volks, dan wel bezorgd ben over de levenswijze van het volk, » dat mij dezelve geeft. »

» Ik wil geenen lof van snoodaards; ik verfoei denzelven en » heb er een afgrijzen van; ik zou er smart en geen vermaak » in scheppen: wat den lof der goeden betreft, ik zou der » waarheid te kort doen, indien ik zeide, dat ik dien niet wil; » en indien ik zeide dat ik dien verlang, zoude ik vreezen eenen meer ijdelen dan standvastigen geest te verraden. Wat » zal ik dus anders zeggen als dat ik verdeeld ben? Ik begeer » hem niet volkomen, uit vrees van door hoogmoed te vallen; » ik wil hem niet geheel en al afweren, uit vrees van door ondaukbaarheid te zondigen. » (Serm. 350) Voorts heb ik in den hemel een onafwijsbare getuige en een onfaalbare regter, aan welken ik met vertrouwen de zorg voor mijne zaak heb opgedragen. *Detur locus voci meæ in cœlo; quia ibi est testis meus et conscius meus in excelsis*, (Job, 16.)

» Ik noodig u uit om aan de aan uwe zorgen toevertrouwde geloovigen aan te bevelen, om zich te vernieuwen in den ijver des gebeds, den geest van boetvaardigheid en de beoefening der goede werken.

Ontvang, mijnheer de pastoor, de bestendige verzekering van mijne teedere toegenegenheid.

» † Hyacinthe, *aartsbisschop van Parijs.*

Belgie.

BRUSSEL, 10 *September.*

In de zitting van de kamer der afgevaardigden van gisteren, heeft de verificatie der volmagten van de onderscheidene leden, welke op eenige weinige na, allen toegelaten zijn en den eed hebben afgelegd, plaats gehad. De afgevaardigden van Limburg, voor Maastricht, zijnde de heeren graaf *Felix de Merode*, *Tieken de Terhoven* en *Destouvelles*, zijn mede toegelaten geworden, hoezeer de toelating van den laatsten eenige zwarigheid ont-

moette, daar er wegens zijne kwaliteit kwestie ontstond. Ook de heeren *H. de Brouckere*, *Gelders* en *Olislager*, voor Roermonde, en *Ramaekers* en baron *Cecil* wegens Hasselt gekozen, werden toegelaten. De heer *de Waal Vermoelen*, voor Antwerpen gekozen, heeft verklaard, uit hoofde zijne drukke bezigheden, voor die benoeming te moeten bedanken.

Heden gaat de kamer met de verificatie der volmagten voort en zal daarna hare bureaux formeren. De heer *Serruys* nam, als oudste in jaren, gisteren nog het presidium waar.

— Men verzekert, dat de minister van binnenlandsche zaken eene commissie van zeven leden heeft benoemd, die zich, onder zijn voorzitterschap, met eene concept-wet op het hooger onderwijs zal bezig houden, welke weldra aan de wetgeving zal worden voorgedragen. Deze commissie zou bestaan uit de volgende leden, als: de heer *Teichmann*, minister van binnenlandsche zaken, voorzitter; *Ernest*, hoogleeraar van de hooge school te Luik; *Arnoult*, secretaris inspecteur der hooge school te Leuven; de advokaat *Ch. Deboq*, te Doornik; *de Cauchy*, hoogleeraar in de mineralogiën te Namen; *Delpaire*, ingenieur, thans zich te Antwerpen bevindende en *A. Quintelet*, directeur van het observatorium te Brussel.

Van den 11.

In de zitting van de kamer der vertegenwoordigers van heden hebben den eed als vertegenwoordigers afgelegd, de heeren *Nothomb*, *Raikem* en *de Meulenaere*. Vervolgens zette de vergadering de verificatien der volmagten voort. Onderscheidene leden werden toegelaten en namen zitting. Dit was echter het geval niet met den heer *Garcia de la Vega*, tot vertegenwoordiger van het district Dinant gekozen. Daar deden zich eenige bezwaren tegen diens verkiezing op, welke allen nulliteit tegen zijne benoeming na zich sleepten De heer *Garcia* verdedigde wel deze benoeming, maar de vergadering besloot tot de vernietiging der keuze van het district Dinant, waarop de heer *Garcia* de zaal verliet en zich op de gereserveerde tribune plaatste.

Nadat nog eenige leden den eed afgelegd en zitting genomen hadden, ging de vergadering tot het zamenstellen van derzelver bureau over. De eerste vraag, welke, na vrij lange discussien, met eene meerderheid van 44 tegen 21 stemmen, toestemmend beslist werd, was deze, of de president en diens bureau voor den geheelen tijd der zitting benoemd zouden worden.

In dien zin tot de zamenstelling van het bureau overgegaan zijnde, werden de heer *de Gerlache* tot president en de heeren *Destouvelles* en *Barthelemy* tot vice-presidenten benoemd. De verkiezing tot secretarissen viel op de heeren *Liedts*, *Lebègue*, *H. de Brouckere* en *Dellafaille*

Ook de senaat heeft, in deszelfs openbare zitting van gisteren, den 10, de volmagten van deszelfs leden geverifieerd. Al de verkiezingen werden in orde bevonden en dus al de senatoren tot het afleggen van den eed toegelaten, behalve alleen de heer *de Ridder*, welks toelating geadjourneerd werd. Die der heeren *de Seous*, de vader, en *Degorge Legrand* hebben tot eenige discussien aanleiding gegeven.

De stemmen voor het voorzitterschap in den senaat schijnen zich te vereenigen op de heeren baron *Beyts*, baron *de Stassart* en de graaf *Vilain XIIII*.

— De generaal *Belliard*, die met den heer *Adair* zich weder naar Antwerpen begeven had, is gisteren avond hier teruggekomen.

— Daar wordt een kamp op de heide van Castiau, nabij Mons opgeslagen, om een corps van 12,000 man het leger des maarschalks *Gérard* te kunnen bevatten. Duizend loodsen zullen worden ingerigt om 12 man ieder te kunnen huisvesten.

Van den 12.

De afgevaardigden hebben gisteren geene zitting gehouden. In de openbare zitting van den senaat op dien dag, is niets van algemeen belang voorgevallen, hebbende dezelve zich eenvondig bezig gehouden met zaken, deszelfs inwendige organisatie betreffende.

— Bij besluit van den 5 heeft de Koning als ordonnans-officier bij zijn persoon benoemd, de kapitein *Capiaumont*, aide de camp van den generaal *Daine*.

— De hertog van Orleans en de maarschalk *Gérard* zijn gisteren namiddag alhier aangekomen en aan het hôtel van den regent afgestapt.

— Uit Luik schrijft men van den 11:

Heden hebben twee eskadrons kurassiers onze stad verlaten en den weg naar Doornik ingeslagen. Het depôt met één eskadron zijn hier gebleven.

Sedert acht dagen is onze geschutgieterij nacht en dag werkzaam.

— Men verzekert, dat het kanaal van Charleroy, uiterlijk op den 15 october, voor de vaart zal worden opengesteld.

ANTWERPEN, 11 *September*.

Onze rivier levert een hart verscheurend schouwspel op. Groote eilanden, overblijfsels of brokken onzer dijken, worden door de wateren op en neder gekruid. De instortingen of afbrokkelingen volgen elkander snel op en zijn aanzienlijk; ook vreest men zeer voor het Vlaamsche hoofd. Het water spreidt zich wijd en zijd uit en rigt overal verwoestingen aan, zoo dat men vreest, dat de groote weg van hier op Gent binnen kort onbruikbaar zal worden. De dijken van Lillo zijn insgelijks weggeslagen, naar men zegt, wel ter lengte van 1000 meters. De schade is ontzaggelijk en de sommen, welke er noodig zullen zijn om zoo veel onspoeds te herstellen, zijn onberekenbaar.

De heeren *Belliard* en *Adair* hebben het fort du Nord bezigtigd en gezien, dat men zich met het ontwapenen er van bezig hield. Zij hebben vervolgens de haven en onze dokken bezocht en gezien hoe de Schelde met de stukken en brokken onzer dijken en onzer polders bedekt was.

Nederlanden.

'sHERTOGENBOSCH, 14 *September*.

HH. KK. HH. de prins van Oranje en prins *Frederik* bevinden zich tegenwoordig te 's Hage.

— Naar men verzekert, zullen Hunne Majesteiten en de verdere leden van het koninklijk geslacht zich in den loop dezer week naar Amsterdam begeven; de dag schijnt evenwel nog niet bepaald te zijn.

— Van goederhand vernemen wij, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft om de beide kompagnien vrijwillige jagers der *leydsche* en *utrechtsche*, en de kompagnie vrijwillige flankeurs der *groningsche* hoogeschool, eerstdaags *en corps* naar hunne respectieve academien te doen terugkeeren om hunne studien weder te kunnen opvatten en voortzetten. Deze corpsen worden niet ontbonden, maar blijven in hun geheel zamengesteld, ten einde, zoodra de omstandigheden zulks mogten vereischen, op den eersten wenk wederom marschvaardig te zijn en zich op nieuw te kunnen begeven waar eer en pligt elken regtschapen Nederlander roepen.

— Z. E. Monseig. *Capaccini*, pauselijke internuntius bij Z. M. den Koning der Nederlanden, is door Z. Heil. op de allervereerendste wijze, naar Rome teruggeroepen en heeft de reis op den 6 dezer aanvaard, hebbende den eerwaarden kanonnik *Antonucci* als zaakgelastigden achter gelaten.

— Uit Zeeland verneemt men, dat de korvetten *Amphitrite*, *Meermin* en *Heldin* aanschrijving bekomen hebben, om zich voor eene Oost-Indische reis uit te rusten; dezelve zullen binnen kort derwaarts stevenen. De korvet de *Hippomenes* moet zich naar de West Indien begeven.

— In het 4de en 5de district van Zeeland liggen thans vele militairen aan de koorts; de doelmatigste middelen worden in het werk gesteld, om dien geesel in die streken van Zeeland te beperken.

Ieder man krijgt een dubbel rantsoen jenever met de zuivere kina-tinctuur vermengd en het drinkwater wordt met besten azijn getemperd. De ziekte is niet hevig, doch de manschappen verzwakken spoedig door dezelve. Het gedrag der inwoners van Hulst en andere plaatsen omtrent de zieken, is boven allen lof verheven.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

BEKENDMAKINGEN.

's HERTOGENBOSCH, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers.